

Staatssecretaris Rechtsbescherming

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

beantwoording brief Controle Alt Delete van 7 oktober
2024

Datum
7 februari 2025

Onze referentie
6158436

Bijlage(n)
1

1. Aanleiding

De Vaste Kamercommissie heeft u op 14 november 2024 verzocht te reageren op de brief van Controle Alt Delete van 7 oktober 2024. In de brief vraagt Controle Alt Delete aandacht voor nabestaanden van fataal politie geweld en verzoekt nabestaanden het recht te geven op het volledige onderzoeks dossier nadat het strafrechtelijk onderzoek is afgesloten.

2. Geadviseerd besluit

Voor zover het verzoek van Controle Alt Delete ertoe strekt dat nabestaanden een onbeperkt recht zouden moeten krijgen op een afschrift van het volledige dossier, wordt u geadviseerd daaraan niet te voldoen. Op basis van het geldend wettelijk en beleidsmatig kader kunnen nabestaanden gebruik maken van het recht op kennisname van processtukken en van de mogelijkheden tot verstrekking. Het is echter aan de officier van justitie – en na het indienen van beklag de voorzitter van het gerechtshof – om van geval tot geval een afweging te maken.

3. Kernpunten

Kernpunten uit de brief van Controle Alt Delete:

- Controle Alt Delete doet de oproep naar aanleiding van zorgen van nabestaanden over de rechtmatigheid van het optreden door wetshandhavers zoals politieambtenaren.
- In de brief noemt Controle Alt Delete meerdere slachtoffers bij hun voornaam die door geweld van een wetshandhaver om het leven zijn gekomen en waarbij de nabestaanden twijfelen aan de rechtmatigheid van het optreden.
- Als een officier van justitie besluit om niet tot vervolging over te gaan kunnen nabestaanden beklag instellen deze tegen beslissing. In deze zogeheten artikel 12 Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv) procedure krijgt de advocaat van de nabestaanden volgens Controle Alt Delete wel het dossier van het Openbaar Ministerie maar is hij niet vrij dit te delen met de nabestaanden. In sommige gevallen wordt het zelfs verboden door het Openbaar Ministerie, aldus Controle Alt Delete.
- Controle Alt Delete stelt dat nabestaanden het dossier nooit krijgen, terwijl de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens en de Aanwijzing justitiële

en strafvorderlijke gegevens het Openbaar Ministerie de mogelijkheid geeft om dossiers voor nabestaanden volledig toegankelijk te maken.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Uw reactie:

- Uw reactie ziet op drie fasen: 1. Inzage en verstrekking gedurende het strafrechtelijk onderzoek, 2. Inzage/verstrekking tijdens de artikel 12 Sv procedure, 3. Inzage/verstrekking buiten het strafrechtelijk onderzoek.

Datum
7 februari 2025

Onze referentie
6158436

1. Inzage/verstrekking tijdens het strafrechtelijk onderzoek

Het slachtoffer heeft recht om kennis te nemen van de stukken die voor hem van belang zijn. Dit belang is gelegen in onder meer het uitoefenen van het spreekrecht of het indienen van de vordering benadeelde partij. Zolang de zaak niet voor de rechter is gebracht, beslist de officier van justitie over het verzoek. Hij maakt hierin een belangenafweging, waarbij de volgende belangen kunnen meespelen: belang van het onderzoek, bescherming van de persoonlijke levenssfeer, opsporing en vervolging en zwaarwichtige gronden aan het algemene belang ontleend. Nabestaanden kunnen om een afschrift van het dossier verzoeken. Indien een afschrift wordt verstrekt gebeurt dit aan de nabestaanden zelf, ook als hij/zij zich laat bijstaan door een advocaat. Bij navraag heeft het Openbaar Ministerie aangegeven zich niet te herkennen in de stelling van Controle Alt Delete dat alleen de advocaat van de nabestaande het onderzoeksdossier krijgt en dit niet mag delen met de nabestaande.

2. Inzage/verstrekking in een artikel 12 Sv procedure

De officier van justitie kan besluiten niet tot vervolging over te gaan en te seponeren. Het lid Ellian heeft bij de behandeling van het wetboek van strafvordering een amendement ingediend voor het recht op kennisname voor de fase dat de officier van justitie niet tot vervolging overgaat en nabestaanden nog geen artikel 12 Sv klacht hebben ingediend. Er is op dit moment nog niet bekend of dit amendement wordt aangenomen. Tegen de beslissing tot niet vervolging kunnen nabestaanden een artikel 12 Sv klacht indienen en het gerechtshof verzoeken om kennis te nemen van de stukken. De voorzitter van de beklagkamer beslist over het verzoek tot inzage en hoe de inzage verloopt. Ten aanzien van het standpunt dat van Controle Alt Delete dat het alleen advocaten vrijstaat een afschrift van het dossier te ontvangen en het hen niet vrijstaat om dit te delen met de nabestaanden, is navraag gedaan bij de Raad voor de Rechtspraak. Op de website van de Raad staat dat alleen een advocaat kopieën van (dossier)stukken kan opvragen. De beslotenheid van de artikel 12 Sv procedure en het voorkomen van misbruik liggen hieraan ten grondslag. De Raad voor de Rechtspraak heeft aangegeven dat de brief van Controle Alt Delete aanleiding geeft om hierover met de gerechtshoven in gesprek te gaan om te bezien in hoeverre dit in overeenstemming is met artikel 12f, derde lid Sv. U komt in de Meerjarenagenda op dit punt terug.

3. Inzage/verstrekking bij niet vervolgen

Als het Openbaar Ministerie besluit geen verdachte te vervolgen, is het voor nabestaanden mogelijk een verzoek tot kennisneming aan de officier van justitie te doen.

De officier van justitie kan het verzoek om kennisneming inwilligen voor zover dat noodzakelijk is in het kader van een goede taakuitoefening. Artikel 13 jo. 144 van de Wet op de rechterlijke organisatie biedt daarvoor een grondslag.¹ Het Uitgangspunt is dat nabestaanden ruimhartig tegemoet worden gekomen, wanneer zij kennis willen nemen van het dossier. Het is echter aan de officier van justitie om alle betrokken belangen af te wegen als een verzoek tot inzage wordt gedaan door nabestaanden.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Datum
7 februari 2025

Onze referentie
6158436

Gelet op het vorenstaande komt u tot de conclusie dat u niet kunt voldoen aan het verzoek van Controle Alt Delete om nabestaanden een onbeperkt recht te geven op het volledige dossier. Op grond van de wet en het beleid kunnen nabestaanden gebruik maken van hun recht op inzage en mogelijkheden tot verstrekking maar is het aan de officier van justitie dan wel de voorzitter van het gerechtshof om steeds een afweging te maken, waarbij hij rekening houdt met diverse belangen. Transparantie naar nabestaanden speelt op grond van de Aanwijzing een belangrijke rol.

4. Toelichting*

- Controle Alt Delete is een – volgens hun eigen website - onafhankelijke organisatie die zich inzet voor eerlijke en effectieve rechtshandhaving en zich verzet tegen etnisch profileren en buitenproportioneel geweld.

a. Politieke context

Dit onderwerp staat in de politieke belangstelling. Zo heeft het Kamerlid Ellian tijdens de behandeling van het nieuwe Wetboek van Strafvordering een amendement ingediend waarmee hij beoogt slachtoffers het recht te geven op kennisneming van de processtukken nadat het openbaar ministerie heeft beslist om niet tot vervolging over te gaan. Het doel van het lid Ellian is dat slachtoffers goed geïnformeerd zijn en op die manier een weloverwogen beslissing kunnen nemen over het al dan niet instellen van beklag. Gevolg zou ook zijn dat het aantal beklagzaken zal verminderen. U heeft het amendement ontraden, althans in de vorm die het lid Ellian beoogt. U bent het wel eens met het doel van het amendement. In de nieuwe wettekst zou verduidelijkt moeten worden dat na een sepotbeslissing het recht op kennisneming van processtukken op grond van artikel 1.5.5, derde lid, van toepassing is zolang de termijn voor het indienen van beklag niet is verstreken. Dit zou in de wet verduidelijkt moeten worden.

b. Financiële overwegingen

Er zijn geen financiële overwegingen bij dit onderwerp van toepassing.

Beleidskeuze uitgelegd Onderbouwing doeltreffend, doelmatig en evaluatie (CW 3.1)	
--	--

¹ Het Wetboek van Strafvordering biedt geen ruimte voor verstrekking van gegevens aan nabestaanden als een zaak is beëindigd.

1. Doel	Welke doelen worden nagestreefd met het voorstel in termen van beoogde presentaties en effecten
2. Beleidsinstrument(en)	Welke beleidsinstrumenten worden ingezet om deze doelen te realiseren
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Welke financiële gevolgen heeft het voorstel voor de Rijksbegroting
3B. Financiële gevolgen voor de maatschappelijke factoren	Welke financiële gevolgen heeft het voorstel voor maatschappelijke sectoren (als van toepassing)
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Op welke wijze en in welke mate wordt verwacht dat het beleidsinstrumentarium gaat bijdragen aan de beoogde prestaties en effecten (beknopte beleidstheorie)
5. Nagestreefde doelmatigheid	Waarom is het voorgestelde instrumentarium een efficiënte manier om de beoogde presentaties en effecten te bereiken
6. Evaluatieparagraaf	Hoe wordt het voorstel gemonitord en geëvalueerd?

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Datum
7 februari 2025

Onze referentie
6158436

c. Juridische overwegingen

Het Wetboek van Strafvordering, de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens en de Aanwijzing justitiële en strafvorderlijke gegevens bieden voldoende basis voor de inzage en verstrekkingmogelijkheden voor nabestaanden. Dit geldt echter niet voor de fase vanaf de beslissing tot niet vervolging tot aan het indienen van de artikel 12 klacht, waarvoor het lid Ellian een amendement heeft ingediend. Zoals reeds hiervoor is opgemerkt onder het kopje politieke context.

d. Krachtenveld

- Nabestaanden
- Controle Alt Delete
- Openbaar ministerie
- Raad voor de Rechtspraak

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Toelichting

--

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.
